

הלכות שבת סימן רנג

ר' ס' פ"ג דשבת
ב"ש הרשב"א

בשבת כשהתבטל מצטמק (וע"ל סי' ט"ח) : ה' ימותר לתת (פה) על פי קדירת חמין בשבת תבטיל שנתבשר מע"ש (פו) כל צרכו כנון (כב) פאגד"ש וכיוצא בהן לחסמן לפי (פו) שאין דרך ביטול בכך (פח) אבל הרמב"ם תחת הבגדים הגתונים ע"ג הכיסים ודאי אסור. הנה וז"ה (פח) שאסור להניחו ע"ג כירה אפי' גרופה וקטומה דלא הכירו חלל חזרה וכדכר שנתבאר. ויש מתירין (צ) ליתן לתוך חמור שאפו בו מצע"י דמאחר שלא העמינו בו רק אפו בו מצע"י לא נאסר בו רק הכל מצע"י ואין לחוש לביטול (כל בו) * ובלבד שלא נלטען (צא) לגמרי ויש מחמירין (צב) בזה (צג) ואם החוס כל כך בחמור שהיד כולדת בו אסור ועיין לקמן סימן ט"ח (צד) וכל הדברים שאסור לעשות מדברים אלו אסור לומר לאינו יסודי לעשות לכן אסור לומר לאינו יסודי * (צה) להחם הקדירה אם נלטען ואם עשה כן אסור לאכלו

באר היטב

אסור דמלכנה מ"ח : (כב) פאגד"ש. עי' סי' ט"ח סעיף ע"ו :

משנה ברורה

באור הלכה

הו"ל בשול אלא ע"כ דכיון שלא נלטען לגמרי לא שייך בו בשול. ואפשר שזה כוון הרמ"א במש"כ ועיין לקמן בסימן ט"ח והיינו דאין להחמיר בהדבר ומ"מ משמע מ"מ"א (עט) במסקנתו דאף שאין לחמור ביד הנוהגים להקל עוב יותר לנהוג שלא לעשות הרוחניות מן הכ"ר לקטרה על מה שכתובו כ"א בכך. ואם הקטניות (פ) עם המרק שנקטרה נלטען לגמרי בודאי יש מדיחא לומר שלא נאסר עליהם מכ"ר כ"א ע"י קפ : (פה) ע"פ קדירת חמין. אפילו (פח) היא עומדת על האש : (פו) כל זכור. דע דדעת הרמב"א דדבר שכבר נתבטל אפילו אם נלטען אח"כ לגמרי חו לית ביה משום בשול אפילו הוא דבר שיש בו רוטב אבל השו"ע חסם לקמן בסימן ט"ח ס"ד כדעת הרא"ש אסור דכדכר שיש בו מרק אם נלטען יש בו אחר"כ עוד משום בשול והכא דפאגד"ש דמיקל השו"ע להממן (פכ) ואפילו אם יהיה היד כולדת בו (פג) משום דהוא דבר שאין בו רוטב וכי פאגד"ש הוא לחם אפי' הממולא

* ובלבד שלא נלטען לגמרי. עיין במ"א שכתב ואפילו בדבר שאין בו מרק דלית ביה משום בשול אסור אם נלטען דהו"ל כמית לומר לכתחלה בשבת דאסור דלא חמירו אלא חמור עכ"ל וכוונתו דכלא קאי על פאגד"ש בכתוב למעלה דהוא דבר שאין בו מרק דכזה קי"ל דאין בשול אחר בשול אפילו נלטען לגמרי וכי"ל בסקפ"ו. וזהו תיכך דאסור בזה משום דהו"ל כמית לומר לכתחלה ויחדש בזה דין חדש אבל בביאור הגר"א כתב ובלבד כ"ל ור"ל דהטעם כמו שכתב בריש ס"ב דנעיין שיהא רוחות דוקא וכמו שפירס הגר"א שם הענין דאם נלטען יהיה עוד בשול ע"פ וכן משמע להמעיין בריש ס"ב שכתב דכדכר טע טענין כהני' ויחשבו להחמיר וזהו טעם דכרי הרמ"א בהג"ה זו וידוע דטעם הכי' שמתמיר משום דנעיין שיהא רוחות וכוונתו שהקשה הכי' בענין דתחלה וטעם שיהא רוחות הכתוב בס"כ הלא ביאר יב"ש הכי' בענין דא"ר יב"ש שייך עוד בשול ע"פ מל זה מוכח שהפירוש הוא כהגר"א ומה שהקשה להמ"א דכלא קאי על פאגד"ש דהוא דבר יב"ש משום דהרמ"א כלל בזה מתירין גם דבר שיש בו מרק ועי' קאמר ובלבד : * להחם הקדירה. ואפילו דבר יב"ש שנתבטל מכבר ונלטען

בבשר] ולכו"ע לית ביה משום ביטול אף אם נלטען לגמרי כמ"ש סימן ט"ח ס"א : (פו) שאין דרך בשול בכך. ר"ל (פד) דאף דקי"ל שאסור ליתן לכתחלה בשבת על הכירה אפילו נתבטל כ"ז והוא דבר חס וגם הכירה גרופה וקטומה החם הטעם משום דנראה כמבטל בשבת דדרך ביטול בכך חלל הכא אין דרך ביטול בכך ע"י הפסק קדירה ואין נראה כמבטל (פה) ואם יש בה הרבה שומן שנקרש יש להחמיר משום גולד שנימוח השומן כמ"ש סימן ט"ח ס"א : (פח) אכל להטמין וכו'. ר"ל דאם קדירת החמין או המיחם היה מוכסה מלמעלה בנגדים (פו) אפילו אם אין אש תחתיה ג"כ אסור להטמין הפאגד"ש תחת הכנדים משום איסור העמלה (פו) דקי"ל דאסור להטמין בשבת אפילו תבטיל שהוא מבוטל כל זכור וחס ואפילו בדבר שאין מוסיף הכל : (פח) שאסור להניחו. והגהה לכתחלה בשבת אסור אפילו עדיין. רוחה ומלמטק ורע לו [הגר"א] : (צב) ליתן לתוך וכו'. היינו שטומן בשבת בבוקר בתוך החמור התבטיל שנתבטל כדי שיתחמם דאף שבתוך החמור והכירה קי"ל דאפילו גרוף וקטום אסור להחזיר לאינו מותר רק על גבה הכא אחר שלא העמינו בו חמין לשבת רק אפו בו מצע"י ויש אין בו למחר רק חום מועט (פח) ואין נראה כמבטל עי"ו ומשמע דאם היה טמון בו חמין מבערב דנפיס הבילה דחמור היה אסור ליתן בו בבקר התבטיל כדי להתחמם וכו"ו הוא להכל בו אבל בד"ת וכן מהרמ"א לעיל בס"ב בהג"ה מוכח דזהו הניסן להקל להחזיר לתוך החמור בכל גוויי אלא שמהיים שם דעוב להחמיר : (צא) לגמרי. דאם (פט) היה התבטיל מלטען לגמרי קי"ל דיש בו עוד משום ביטול ואסור להניח אפילו בחמור כווא דשמא יגיע התבטיל עד שיהיה היד כולדת בו : (צב) בזה. טעמם (ג) דחורה לתוך החמור לעולם אסור בין אם החום שבתוך רב או מעט (גא) דלא נתנו חכמים דבריהם לשיעורים (גב) ומיהו דוקא כשיש חום בחמור שהיד כולדת בו דלמ"ה אין עליו שם חמור שהוסק כלל : (צג) ואם החום כ"כ וכו'. ז"ל (צד) שאם החום וכו' דלמ"ה אפילו להיש מהמירין שרי וכן חסם הרמ"א לעיל בסוף ס"ב בהג"ה : (צד) וכל הדברים וכו'. היינו (דא) אפילו דברים שאין בהם רק איסור דרבנן : (צה) להחם הקדירה. אפילו (נה) אם לא יתנה עלי גבי האש או הכירה ממש דשיב אין בזה משום איסור חמור אפי"כ אסור

בבשר] ולכו"ע לית ביה משום ביטול אף אם נלטען לגמרי כמ"ש סימן ט"ח ס"א : (פו) שאין דרך בשול בכך. ר"ל (פד) דאף דקי"ל שאסור ליתן לכתחלה בשבת על הכירה אפילו נתבטל כ"ז והוא דבר חס וגם הכירה גרופה וקטומה החם הטעם משום דנראה כמבטל בשבת דדרך ביטול בכך חלל הכא אין דרך ביטול בכך ע"י הפסק קדירה ואין נראה כמבטל (פה) ואם יש בה הרבה שומן שנקרש יש להחמיר משום גולד שנימוח השומן כמ"ש סימן ט"ח ס"א : (פח) אכל להטמין וכו'. ר"ל דאם קדירת החמין או המיחם היה מוכסה מלמעלה בנגדים (פו) אפילו אם אין אש תחתיה ג"כ אסור להטמין הפאגד"ש תחת הכנדים משום איסור העמלה (פו) דקי"ל דאסור להטמין בשבת אפילו תבטיל שהוא מבוטל כל זכור וחס ואפילו בדבר שאין מוסיף הכל : (פח) שאסור להניחו. והגהה לכתחלה בשבת אסור אפילו עדיין. רוחה ומלמטק ורע לו [הגר"א] : (צב) ליתן לתוך וכו'. היינו שטומן בשבת בבוקר בתוך החמור התבטיל שנתבטל כדי שיתחמם דאף שבתוך החמור והכירה קי"ל דאפילו גרוף וקטום אסור להחזיר לאינו מותר רק על גבה הכא אחר שלא העמינו בו חמין לשבת רק אפו בו מצע"י ויש אין בו למחר רק חום מועט (פח) ואין נראה כמבטל עי"ו ומשמע דאם היה טמון בו חמין מבערב דנפיס הבילה דחמור היה אסור ליתן בו בבקר התבטיל כדי להתחמם וכו"ו הוא להכל בו אבל בד"ת וכן מהרמ"א לעיל בס"ב בהג"ה מוכח דזהו הניסן להקל להחזיר לתוך החמור בכל גוויי אלא שמהיים שם דעוב להחמיר : (צא) לגמרי. דאם (פט) היה התבטיל מלטען לגמרי קי"ל דיש בו עוד משום ביטול ואסור להניח אפילו בחמור כווא דשמא יגיע התבטיל עד שיהיה היד כולדת בו : (צב) בזה. טעמם (ג) דחורה לתוך החמור לעולם אסור בין אם החום שבתוך רב או מעט (גא) דלא נתנו חכמים דבריהם לשיעורים (גב) ומיהו דוקא כשיש חום בחמור שהיד כולדת בו דלמ"ה אין עליו שם חמור שהוסק כלל : (צג) ואם החום כ"כ וכו'. ז"ל (צד) שאם החום וכו' דלמ"ה אפילו להיש מהמירין שרי וכן חסם הרמ"א לעיל בסוף ס"ב בהג"ה : (צד) וכל הדברים וכו'. היינו (דא) אפילו דברים שאין בהם רק איסור דרבנן : (צה) להחם הקדירה. אפילו (נה) אם לא יתנה עלי גבי האש או הכירה ממש דשיב אין בזה משום איסור חמור אפי"כ אסור

שער היצין

(פח) מנחש שיען לבסוף ליתן הקטניות לתוך הכוס. שנקטרה ולא להיפך ויסייך דרך הקטניות ליתן ע"י קפ כמ"ש במ"א בסימן ט"ח סקפ"ד ונחמם דתהיו בדבריו עוד כתב במ"א שאל להניס בכך ולא הפקתו יען דשם נאסר כ"ז וסרנה אחרים שאין צריך לומר בזה רק ברחוקה יתירם בענינא : (פ) דכלא מרק לא שייך בו בשול אפילו נלטען לגמרי וכי"ל [מ"א] : (פח) כ"י בשם הר"ן : (פג) גו"ס : (פג) מ"א : (פד) עיין במחזיקי הדבר"א ובכאור הגר"א : (פה) מ"א ומס"י ט"ח : (פו) דאם היה אש גם הקדירה בלמנח אסור להכניסה תחת הכנדים ובלקחין בסימן רצ"ו ס"ה וז"ל הפת"י : (פז) לקמן בסימן רצ"ו פ"ט : (פח) דאף שיש חום שהיד כולדת בו מ"מ אין דרך לבטל בחמור כזה שחמור הוא רק מאפי' דלחמול : (פט) עיין בבב"א : (פז) מ"א : (פח) כ"י : (פח) דלקחיה : (פח) הגר"א וכן נראה דא"ר א"ר יהיה מבטל לדעתה שמתמיר אסור בכל גוויי ואין טעם לה וכבר הקשה בזה חסם הפת"י ונחם דאם יחמא להחמירין וכו' דעת הכי' אסור אפילו אין ביד כולדת בו לא ידק ראייתו ע"ז מה שכתב דלא מנח חמין דבריהם לשיעורים ומה שניסן לשיעורים הוא זה אם נכמה מקומות מותרים כאלו כזה לומר שחמור מירי אף באופן זה שחמ"כ ואפי"כ שרי משום דחמין טעם ועי' הקשה דלא טעם דבריהם ודף דאמרי אחרים לא מחו לם הטיק כהגר"א : (דא) הגר"א פ"ט דאסור האמיר לא"י הוא אפילו דאסור דכק : (דא) אלא פ"ט שהיה וכל כיוצא בו שהוא טולדת האיר :